

Број: 1480

Датум: 20.05.2026. године

АНАЛИЗА РАДА И КОРИШЋЕЊА ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ БРАНИЧЕВСКОГ ОКРУГА ЗА 2025. ГОДИНУ

ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ НА НИВОУ ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ БРАНИЧЕВСКОГ ОКРУГА

1.1. Организациона структура

На територији Браничевског округа здравствена заштита становништва се обезбеђује на примарном нивоу организације здравствене службе, односно у домовима здравља, као и на секундарном нивоу, односно у општим болницама. Примарни ниво, представља први професионални ниво здравствене заштите који подразумева заштиту првог контакта, место где се пружа медицинска заштита (дијагноза, лечење и рехабилитација), као и низ активности које се односе на унапређење и очувања здравља и спречавања обољења.

На територији Браничевског округа примарни ниво заштите у 2025. години обезбеђивали су самостални домови здравља: Велико Градиште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црниће, Петровац на Млави и Пожаревац са Огранком Костолац.

1.2. Показатељи функционисања примарне здравствене заштите на територији Браничевског округа

Основни показатељи функционисања примарне здравствене заштите су: покривеност и обезбеђеност популације здравственом заштитом, коршћење примарне здравствене заштите, оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити као и показатељи садржаја рада, квалитета и ефикасности.

1.2.1. Покривеност и обезбеђеност популације

Просечна удаљеност институција примарне здравствене заштите од корисника на територији Браничевског округа креће се око 10 км, док је проценат популације за коју је обезбеђена ПЗЗ одговара укупном броју становника за територију округа (према Процени броја становника РЗС Србије на дан 30.06.2024. године, 153.112 становника).

Од укупног броја запослених радника (на одређено и неодређено време) на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, а који се финансирају из средстава РФЗО, који на дан 31.12.2025. године износи 1093 радника, њих 840 (76,85%) су здравствени радници и сарадници а 253 (23,15%) су административни и технички радници, што није у складу са новим Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, где је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0% (Табела 1).

Табела 1. Укупан број запослених радника (на одређено и неодређено време) који се финансирају из средстава РФЗО у домовима здравља Браничевског округа на дан 31.12.2025. године*

Дом здравља	ВИСОКА СТРУЧНА СПРЕМА							Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Стом. сестра/техничар	Немед. радници	УКУПНО
	ЛЕКАРИ			Стомато.	Фарм./Биохем.	Здрав. сарад.	УКУПНО					
	Свега	Опште медицине	Спец.									
В. Градиште	25	11	14	3	0	0	28	13	39	3	23	106
Голубац	15	8	7	2	0	0	17	3	35	2	19	76
Жабари	13	10	3	2	1	0	16	6	28	2	21	73
Жагубица	14	8	6	2	1	0	17	12	40	1	20	90
Кучево	17	11	6	2	0	1	20	4	44	2	22	92
М. Црниће	9	4	5	2	1	0	12	3	23	2	17	57
Петровац	28	19	9	6	0	3	37	9	46	8	30	130
Пожаревац	81	35	46	18	1	7	107	38	192	31	101	469
Свега	202	106	96	37	4	11	254	88	447	51	253	1093

*(Извор:Табела 6. Извештаја о реализацији плана. Укупан кадар у здравственим установама ПЗЗ на дан 31.12.2025. године)

Од укупног броја здравствених радника и сарадника (840) који су запослени на одређено и неодређено време и финансирају се из средстава РФЗО на нивоу примарне здравствене заштите на територији Браничевског округа, њих 254 (30,24%) су са високом стручном спремом а 586 (69,76%) са вишом и средњом стручном спремом (Табела 1.).

1.2.2. Коришћење примарне здравствене заштите

Коришћење примарне здравствене заштите на територији Браничевског округа посматрано је кроз: број прегледа/посета на једног становника/корисника и стопу коришћења.

Посматрајући рад и посете по службама у 2025. години, свих домова здравља Браничевског округа, анализа је показала да:

У оквиру *службе за здравствену заштиту предшколске деце* на нивоу Браничевског округа, у 2025. години, код лекара ван саветовалишта остварено је у просеку 7,5 посета на једно предшколско дете, а у саветовалишту је било 1,4 посета по једном детету док је код осталих медицинских радника било у просеку 1,3 посета по једном детету.

У *служби за здравствену заштиту школске деце* на нивоу Браничевског округа, у 2025. години било је у просеку 4,9 посете код лекара по једном школском детету и 0,7 посета код осталих медицинских радника.

У *служби за здравствену заштиту жена* на нивоу Браничевског округа, у 2025. години било је у просеку 0,43 посете код лекара ван саветовалишта, просечно 9 посета лекару у саветовалишту за труднице и 0,1 посета саветовалишту жена генеративног доба (од 15 до 49 година), док је просечан број посета осталим медицинским радницима био 0,33 посете на једну жену.

У служби опште медицине на нивоу Браничевског округа, у 2025. години реализовано је код лекара у просеку 4,5 посета по једном одраслом кориснику а код осталих медицинских радника 3 посете по једном кориснику.

У служби здравствене заштите радника на нивоу Браничевског округа, у 2025. години остварено је код лекара у просеку 3,9 посета по једном запосленом/кориснику и код осталих медицинских радника 2 посете по једном запосленом/кориснику.

У служби стоматолошке здравствене заштите (из области денталне медицине) на нивоу Браничевског округа, у току 2025. године било је у просеку 0,44 посете стоматологу по једном становнику/кориснику, реализовано 0,07 пломбирања зуба по једном становнику и извађено је 0,05 зуба на једног корисника, док је протетских радова урађено 4,35 на 1000 одраслих становника.

Табела 2. Посете по службама остварене у оквиру домова здравља Браничевског округа 2025. године

Дом здравља	ПОСЕТЕ											УКУПНО
	зз предшколске деце		зз школске деце		зз жена		зз одраслих		зз радника		Стоматол. зз	
	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	Стоматол. ординација	
В. Градиште	5288	2171	7949	1640	7033	4110	73803	89031	0	0	7666	198691
Голубац	4051	565	3747	466	2226	624	35807	15389	0	0	3936	66811
Жабари	3267	676	4139	615	477	0	28252	19430	0	0	1135	57991
Жагубица	3364	312	4970	526	3067	1214	43640	19132	0	0	4735	80960
Кучево	4041	413	5454	705	1850	900	76519	44140	0	0	1448	135470
М. Црниће	3225	271	3498	346	4341	2022	39394	17889	0	0	2192	73178
Петровац	10777	579	11889	426	6855	3986	70059	20403	27857	7174	14805	174810
Пожаревац	38890	5587	38856	5797	17268	9425	94073	40399	102979	55595	31807	440676
СВЕГА	72903	10574	80502	10521	43117	22281	461547	265813	130836	62769	67724	1228587

Стопа коришћења примарне здравствене заштите, посматрана је као збир свих посета службама примарне здравствене заштите (посете лекару, саветовалишту, осталим медицинским радницима и стоматолошкој служби) (Табела 2.), у односу на укупан број становника. На основу такве анализе показало се да је на територији Браничевског округа сваки становник у 2025. години, у просеку, имао 8 посета службама примарне здравствене заштите на годишњем нивоу.

1.2.3. Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити

Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити на територији Браничевског округа анализирана је кроз укупан број посета по једном лекару, као и броја становника по једном лекару у примарној здравственој заштити.

Оптерећеност медицинских радника свих домова здравља Браничевског округа по службама у 2025. години приказана је у Табели 3.

Табела 3. Оптерећеност медицинских радника примарне здравствене заштите по службама на територији Браничевског округа у 2025.години

Редни број	СЛУЖБА	Посматрани период	Просечан број посета код лекара*	% од дефинисаних мера извршења	Просечан број посета код осталих мед.радника
1.	Здрав. заштита предшколске деце	годишње	4860.2	77.1	330,4
		дневно	23,1		1,6
		у једном сату	3,3		0,2
2.	Здрав. заштита школске деце	годишње	4472.3	71.0	478,2
		дневно	21,3		2,3
		у једном сату	3,0		0,3
3.	Здрав. заштита жена	годишње	2874.5	45.6	618,9
		дневно	13,7		2,9
		у једном сату	2,0		0,4
4.	Здрав. заштита одраслих	годишње	5842.4	79.5	1547,4
		дневно	27,8		7,4
		у једном сату	4,0		1,1
5.	Здрав. заштита радника	годишње	10064.3	136.9	1793,4
		дневно	47,9		8,5
		у једном сату	6,8		1,2
6.	Здрав. заштита из области денталне медицине	годишње	2052.2	83.4	
		дневно	9,8		
		у једном сату	1,4		

*Просечан број посета код лекара односи се на посете код лекара укупно, односно збир куративних и превентивних прегледа, док се просечан број посета код осталих медицинских радника односи само на куративне услуге.

Према приказаним подацима може се рећи да је оптерећеност здравствених радника на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, пре свега лекара била највећа, као и претходне године, у служби здравствене заштите радника са 10064 прегледа годишње, односно 48 прегледа дневно или 7 прегледа у једном сату. Највећа оптерећеност осталих медицинских радника посматраног округа била је у служби здравствене заштите радника са по 1793 посета годишње, односно око 9 посета дневно или 1,2 посете у једном сату.

Према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС” број 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013, 16/2018, 18/2022,

20/2023, 87/2024, 21/2025, 29/2025, 75/2025 и 86/2025), којим су дефинисане мере извршења у примарној здравственој делатности, подаци из Табеле 3. показују да су извршења лекара примарне здравствене заштите на територији Браничевског округа на годишњем нивоу, у већини служби нижа од дефинисаних норми (Табела 3.).

Број становника по једном лекару у примарној здравственој заштити посматран је као однос укупног броја становника и броја лекара запослених на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу. На основу тако урађене анализе показало се да у Браничевском округу у просеку на једног лекара запосленог у примарној здравственој заштити долази око 758 становника ($153112/202=757,98$).

1.2.4. Рад службе лабораторијске дијагностике и хитне медицинске помоћи

У оквиру службе лабораторијске дијагностике домова здравља Браничевског округа који су рад поменуте службе приказали на нивоу примарне здравствене заштите (ДЗ Велико Градиште, ДЗ Голубац, ДЗ Жабари, ДЗ Жагубица, ДЗ Кучево, ДЗ Мало Црниће и ДЗ Пожаревац), у 2025. години посматран је укупан број остварених услуга. Услуге лабораторијске дијагностике за амбулантне пацијенте ДЗ Петровац на Млави су приказане у табели која се односи на ниво секундарне здравствене заштите, заједно са услугама за стационарне пацијенте, јер је ова служба организационо смештена на секундарни ниво.

Према годишњем извештају о извршењу Плана рада за 2025. годину, службе лабораторијске дијагностике на нивоу примарне здравствене заштите Браничевског округа, оствариле су укупно 1.293.886 анализа (Опште хематолошке анализе и анализе хемостазе 229.533, Биохемијске и имунохемијске анализе 894.972, Биохемијске анализе у урину 164.460, Биохемијске анализе у фецесу 4.553 и COVID услуге 368, што представља извршење од 99,64% у односу на планиране вредности.

Остварени обим лабораторијских услуга по осигураном лицу (коришћење) на нивоу округа, без ДЗ Петровац износи око 10 услуга ($1.293.886/127.917*95%=9,61$).

У 2025. години на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, услуге лабораторије користило је укупно 95.699 осигураника, што је за 3,02% више у односу на претходну годину.

У оквиру служби Хитне медицинске помоћи на територији Браничевског округа у 2025. години, реализовано је укупно 96.536 услуга, од којих су 42.291 прегледи лекара (на терену 4.222, први прегледи деце, школске деце и омладине ради лечења 3.804, први прегледи одраслих ради лечења 34.233 и збрињавање особа изложених насиљу 32) и 54.245 дијагностичко терапијских услуга. На основу броја првих прегледа остварених у служби хитне медицинске помоћи на нивоу Браничевског округа у 2025. години ($38037/153112*1000=248,42$), може се рећи да је услуге хитне медицинске помоћи користило око 248 лица на 1000 становника.

У поређењу са претходном годином, у оквиру посматране службе, укупан број остварених лекарских прегледа је већи за 12,47%; а дијагностичко терапијских услуга је већи за 10,83%.

На територији Браничевског округа у 2025. години, у оквиру санитетског превоза пређено је укупно 1.222.132 километара (без медицинске пратње 872.683 км и са медицинском пратњом 349.449 км), што је за 6,1% више у поређењу са претходном годином.

ЗАКЉУЧАК

1. Укупан број запослених радника (на одређено и неодређено време) на нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, а који се финансирају из средстава РФЗО, на дан 31.12.2025. године био је 1093 радника, од којих су 840 (76,8%) здравствени радници и сарадници а 253 (23,2%) административни и технички радници, што није у складу са новим Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, где је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0%.

2. У Браничевском округу на једног лекара запосленог у примарној здравственој заштити долази око 758 становника.

3. У току 2025. године, у просеку, сваки становник Браничевског округа имао је око 8 посета службама примарне здравствене заштите, на годишњем нивоу.

4. На нивоу примарне здравствене заштите у Браничевском округу, у току 2025. године, највећа оптерећеност лекара била је, као и претходне године, у служби здравствене заштите радника, са 10064 прегледа годишње, односно 48 прегледа дневно или 7 прегледа у једном сату. Највећа оптерећеност осталих медицинских радника била је у служби здравствене заштите радника са по 1793 посета годишње, односно 9 посета дневно или 1,2 посета у једном сату.

5. На основу броја извршених лабораторијских анализа, остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) за ниво Браничевског округа, без ДЗ Петровац на Млави, у 2025. години, износи 10 лабораторијских услуга.

6. На основу броја првих прегледа остварених у служби хитне медицинске помоћи на нивоу Браничевског округа у 2025. години, може се рећи да је услуге хитне медицинске помоћи користило 248 лица на 1000 становника, што је за 15,4% више у односу на претходну годину.

ПРЕДЛОГ МЕРА

На основу Анализе рада и коришћења примарне здравствене заштите на територији Браничевског округа у 2025. години, могу се предложити следеће мере:

- Обезбедити неопходан кадар за оптимални рад служби примарне здравствене заштите, кроз повећање броја лекара и медицинских сестара/техничара у оптерећеним службама.

- Јачање кадровских капацитета у најоптерећенијим службама, као што је служба здравствене заштите радника.

- Омогућити континуирану едукацију за све здравствене раднике запослене у примарној здравственој заштити, нарочито у области превенције хроничних незаразних болести, комуникације са пацијентима, хитних стања и употребе савремених информационих система.

- Потребно је у већој мери користити електронске сервисе, електронско заказивање, електронске упуте и рецепте, како би се смањиле гужве и административно оптерећење здравствених радника и обезбедило више времена за непосредан рад са пацијентима.

- Интензивирати превентивни рад изабраног лекара и повећати обим превентивних прегледа свих категорија становништва (деца, жене, одрасло становништво, стара лица), као значајне мере у спречавању и раном откривању болести и поремећаја здравља.

- Унапредити активности промоције здравља и здравственог васпитања, нарочито активности које су усмерене на осетљиве категорије становништва, стварањем здравих окружења и афирмацијом здравих стилова живота.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.zzjzpo.rs, e- mail: zavodpo0311@mts.rs
Тел.: 012/522-568; 523-153; Факс: 012/520-913

- Потребно је наставити унапређење квалитета здравствене заштите кроз редовно праћење показатеља рада и квалитета услуга (број посета, оптерећеност кадра, коришћење дијагностичких услуга, рад службе хитне помоћи и доступности здравствене заштите), како би се доносиле праве одлуке о планирању кадрова, опреме, финансијских средстава и будућих активности.

- Пружити већу подршку раду лекара превентивне медицине у заједници, тамо где људи живе и раде, тамо где се чува здравље народа у циљу сузбијања епидемија заразних болести. Уз здравствену заштиту жена, деце и одраслих особа као и здравствену заштиту из области поливалентне патронаже и кућног лечења са палијативним збрињавањем и здравствене неге, неопходно је акценат примарне здравствене заштите ставити на јачање основних функција превентивне здравствене заштите за све категорије становништва.

- Трагати за одрживим моделима који могу обезбедити бољу доступност здравствене службе свим корисницима здравствене заштите.

Анализу сачинила:

др мед. Цвија Стојановић
специјалиста социјалне медицине

Центар за промоцију здравља,
анализу, планирање, организацију
здравствене заштите,
информатику
и биостатистику у здравству

Завод за јавно здравље Пожаревац

В.Д. Директор
др мед. Ана Јовановић